

KULTURA

HRT na natjecanju
»Prix Italia«

ZAGREB – Nekoliko filmova snimljenih u produkciji Hrvatske televizije sudjeluje na 58. međunarodnom natjecanju za radio, televiziju i web »Prix Italia«, od 24. do 30. rujna u Veneciji. Hrvatska radio-televizija prijavila je dokumentarne filmove »Lika, tu pored nas« Ane Jelinić i »Cellissimo« Miljenka Bolančevića te dramu »Mrtvi kutovi« Alda Tarozzija. U kategoriji radio radova sud-

jeluju dokumentarci »Specijalci« Mirne Kastratović i »Tajna uspjeha« Nikice Klobučara te glazbeni zapis »Misterij istarskog zvukolika« Ive Lovrec Štefanović i Hrvoja Hanzeca. Za nagradu Granarolo, koja će biti dodijeljena radovima koji se bave socijalnom problematikom, Hrvatsku predstavljaju Santričević dokumentarac »Vrt plavih ruža« i Matanićević »Volim te«. [Hina]

Scena iz Matanićeva filma »Volim te«

»Angles of Suderac«
u Teatru ITD

ZAGREB – Plesni performans »Angles of Suderac« američke koreografkinje i redateljice Kate Foley prvi je ovosezonski premijeri naslov u Teatru ITD Studentskoga centra u Zagrebu, u okviru programa - Kultura promjene, zakazan za srijedu 27. rujna. To je kazano na konferenciji za novinare održanoj u ponedjeljak u tome kazalištu. Predstavljajući projekt koji prati i snimljeni video materijal Foley je naglasila da je nadahnuta naslijeđenom zemljišta na Pelješcu, u Janjini, rodnom selu njezina djeda na kojem je smješteno groblje. To ju je potaknulo za stvaranje predstave o oživljavanju drevnoga plesnog kulta koji ima snagu skidanja uroka, rasprostranjenoga poput američkih televizijskih plesnih spektakla šezdesetih i sedamdesetih.

Kate Foley

Plesači i suautori predstave su S. Banić, K. Begović, M. Berać, I. Divić, A. Josipović, R. Kotur, G. Lindemann, I. Peraić, I. Pinter, S. Pregrad, Z. Šimičić, I. J. Zagorec i Z. Čiča. Nataša Rajković, pomoćnica ravnateljica za kulturu SC-a, najavila je među inim programima i nove predstave u SC-u: »Potrošene snove« u režiji Natalije Vorobjeve-Hrčić i »Blok« redateljice Ivce Buljana. [H. Braut]

Knjiga Ive Perića
o Zagrebu

ZAGREB – Poslije nedavno predstavljena »Zagrebačkog leksikona«, evo još jedne priče o Zagrebu koja opisuje rast grada u Kaptolu i Gradecima do današnjega velegrada. Zagreb je opet okrunjen, knjigom »Zagreb (od 1850. do suvremenog velegrada)« Ive Perića koja upotpunjava knjižni opus o hrvatskoj metropoli, obogaćen ne samo analizama povjesničara, nego i impresijama književnika poput Veselke Tenžere i Zvonimira Milčevića. Iz pera uglednog povjesničara Ive Perića Zagreb je tako dobio još jednu enciklopedijsku i slikovitu panoramu, koja započinje 1850. godine, kada je Zagreb dobio jedinstvenu gradsku upravu, a formalno završava posljednjim

popisom stanovništva iz 2001. godine, po kojem Zagreb ima površinu od 641,36 četvornih kilometara i 779.145 stanovnika. Knjiga je predstavljena u ponedjeljak u Muzeju grada Zagreba, koji je ujedno i izdavač, a o njoj su govorili recenzenti dr. Mira Kolar i dr. Mirko Valentić, ravnatelj Muzeja Vinko Ivić i autor. Zagreb je sastavljen u bogatu priču koja otvara svoja vrata sjedištenu gradeca i Kaptola 1850. godine. Potom grad prima sve impulse i novosti – od procvata obrta, trgovine i bankarstva do intenzivne nadogradnje i obnove nakon potresa 1880., nastajanja novih ulica, trgova i zelenih površina krajem 19. i početkom 20. stoljeća do danas. [Lada Žigo]

KONCERT Zbor Bečki dječaci nastupio u Zagrebu

Bečki dječaci u »Lisinskome«

Iznevjerena očekivanja

VIŠNJA POŽGAJ

Jedan od najstarijih dječakih zborova u svijetu – Bečki dječaci nastupili su u nedjelju u organizaciji Koncertne direkcije Zagreb u dobro posjećenoj Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskoga. Još od davne 1498. godine, kada je car Maksimilijan I. na svoj dvor pozvao prvih 12 dječaka da se pridruže novom zbornom sastavu, Bečki dječaci postali su i ostalim trajnim simbolom i atrakcijom Austrije.

Od klasika do Beatlesa

Brojni slavni glazbenici odgojeni su u toj uglednoj ustanovi, dok su veliki skladatelji i učitelji održavali visoku glazbenu kvalitetu zboru.

Današnji predsjednik i ravnatelj Zbora je dr. Eugen Jasser, a umjetnički ravnatelj Gerard Wirth. Zbor ima stotinjak članova u dobi od 10 do 14 godina, podijeljenih u četiri skupine koje ukupno održavaju oko 300 koncerata godišnje. Posebno su poznati po višeglasnim interpretacijama Bacha, Mozarta i Straussa.

Na ovo gostovanje u Za-

Nastup nije opravdao ugled ovoga dječakog zbora duge i slavne tradicije, barem ne u onome tzv. ozbiljnijem repertoaru

grebu (i dan prije u osječkoj Katedrali) stigla je skupina od 25 dječaka i pod ravnanjem Raoula Gehringera izvela stilski raznolik program.

Osim klasičnih djela iz opusa Josepha Haydna, Wolfganga Amadeusa Mozarta, Jakoba Gallusa, Heinricha Schütza, Maxa Regera, Felixa Mendelssohna-Bartholdyja, Johanna Brahmsa, Roberta Schumanna i Franza Schuberta izvedeni su i jedan igrokaz naslovljen »Mozart? Mozart!« te popularne melodije od Straussa do Abbe i Beatlesa.

Njihov nastup iznevjerio je, međutim, očekivanja. Ni je, na žalost, opravdao ugled ovoga dječakog zbora duge i slavne tradicije. Barem ne

u onome tzv. ozbiljnijem repertoaru, gdje je nedostajalo dobre impostacije, naročito u dublim glasovima, a ni intonacija nije uvijek bila besprijeborna.

Nedovoljno pripremljeni

Odgovornost za tu nedovoljnu pripremljenost dječaka, inače obdarenih lijepim zvonkim glasovima, ide svakako na dušu dirigentu, koji je prema tradiciji dio programa pratio uz glasovir, ali to je bilo najčešće preglasno i neprecizno.

Završivši program u vedrom tonu s manje navedenih slabosti, Bečki dječaci su dodali još nekoliko popularnih pjesama, koje je publika ispratila burnim pljeskom i ovacijama.

FILM Poceo Splitski filmski festival

Dolazi i »Babilon«

Branko Karabatić, direktor Festivala

SPLIT – Jedanaesto izdanje međunarodnog Splitskoga filmskog festivala, koji se u trima splitskim kino dvoranama održava od 25. rujna do 1. listopada, svečano je otvoreno u kinu Central projekcijom igranog filma »Zrno u uhu« korejskoga redatelja Lu Zanga.

Ovogodišnje izdanje te najstarije međunarodne filmske godišnje manifestacije u Hrvatskoj na programu ima više od 50 dugometražnih i kratkometražnih filmova koji se natječu za Grand prix.

U programima Fokus, Forum, Slika i Posebni programi uvrštena su još 43 ostvarenja više ili manje poznatih svjetskih autora. Festival promiče umjetnost pokretne slike prikazujući nova radikalna ostvarenja svih dužina i žanrova.

Ravnatelj Festivala Branko Karabatić potvrdio je kako će se u konkurenciji od 11 dugometražnih filmova ipak prikazati »Babilon«

meksičkog redatelja Alejandra Gonzalesa Inarritua, ostvarenje koje je na prošlom Cannesu osvojilo Zlatnu palmu za režiju i montažu te Nagradu ekumenskog žirija. U »Babilonu« glavne uloge tumače Brad Pitt, Cate Blanchett i Gael Garcia Bernal.

Organizatori festivala nadaju se da će Gonzales posjetiti Split, no sigurno je da će Dioklecijanov grad posjetiti mađarski redatelj Bela Tarr, kojemu će biti dodijeljena posebna nagrada za izniman prinos razvoju umjetnosti pokretnih slika, a po autorovoj želji prikazat će se njegov klasik iz 1998. godine »Damnation«.

Festival i ove godine ima bogat program Novih medija, koji će se odvijati u budućem akvariju na Bačvicama te na otvorenom gradskim prostorima. Ove godine u tom se programu nude maštovite umjetničke artikulacije tehnoloških dostignuća 21. stoljeća. [Mira Jurković]

KULTURA

KNJIŽEVNOST Nakon odluke Ministarstva kulture o povećanju poticaja za književno stvaralaštvo

Više od stotinu kandidata za stipendiju

TANJA NOVAK

Ministarstvo kulture nedavno je iznenadilo odlukom o povećanom sufinanciranju domaće filmske produkcije, a sada to ponovno čini i za književnost. Ove će godine prema odluci ministra Bože Biškupića biti dodijeljeno pedeset književnih stipendija, što je dvostruko više nego lani.

Dok se odluka o povećanju sufinanciranja filmova različito prihvaća i tumači, najava povećanja potpora za poticanje književnoga stvaralaštva i više je nego pozitivno pozdravljena.

Svota od 7000 kuna mjesečne potpore po autoru raspodijelit će se na tri mje-

Ove će se godine dodijeliti pedeset stipendija, što je dvostruko više nego lani. Povećanje stipendija je dobro primljeno

seca (za 30 književnika), pola godine (za 12 književnika) te jednu godinu (za osam književnika).

Odluka o kandidatima idućih mjeseci

Natječaj sadrži kategorije – za djela suvremene hrvatske književnosti i publicistike, za prijevode na hrvatski jezik djela koja čine opća kulturna dostignuća i za pripremu sabranih, odabranih i kritičkih izdanja djela hrvatskih autora.

Stipendije trenutno iščekuje, kako saznajemo u Ministarstvu kulture, više od stotinjak kandidata koji su se prijavili na natječaj zaključen 15. rujna. Odluke o tome komu će pripasti potpore donijet će idućih mjeseci povjerenstvo koje čine Stjepan Čuić, Tonko Maroević, Sanja Pilić, Kresimir Nemeć i Ante Stamać.

Nesumnjivo je da da stipendije potiču književnike na stvaranje, one su im svojevrsna priznanja i poticaj. Za

Potrebni poticaji: Ministarstvo kulture

prijavu je bio dovoljan predložak djela u zametku, a stipendije obvezuju da se dovrše djela i zahtijevaju konzultacije s dvoje recenzenta.

Kada bismo u grubo načini statistički zbir rezultata prošlogodišnjih dodjela potpora, učili bismo kako je otprilike 40 posto sredstava dodijeljeno za financiranje prijevoda, što je poh-

valno, budući da su književnom stvaralaštvu prijevodi kao i izdavaštvu nezaobilazne sastavnice.

Nepisano jamstvo za izdavanje

Što se pak izdavaštva tiče, svi stipendisti morat će se za izdavanje svojih djela pobrinuti sami, a njihov odabir od strane povjerenstva Ministarstva označava

nepisano jamstvo o kvaliteti radova. I dok Robert Perišić, dobitnik jedne od prošlogodišnjih potpora za godinu dana, kaže kako nema savršenog žirija, pa ni za dodjelu književnih nagrada, i postavlja pitanje mogu li se istinu odabrati prava djela, složiti ćemo se s njime u jednome: sve dok se pomaže umjetnost koja nije tržišno isplativa – dobro je.

Briga za pisce

STJEPAN ČUIĆ, predsjednik DHK: – Srećom događa se faza u kojoj se država više brine o književnosti i afirmaciji hrvatskih književnika i naročito o mladim piscima. Pojedini mediji nisu dovoljni da svojim natječajima na sebe preuzmu brigu o domaćem stvaralaštvu. Potrebna, a broj pripisanih prijavi na natječaj potvrđuje njegov uspjeh.

Pisci teško žive

SANJA PILIĆ, književnica: – Smatram da je dodjela stipendija vrlo pozitivna. Piscima se spremaju loša vremena, knjige se čitaju sve manje i slabije se prodaju. Pisci teško žive. Potreban im je stimulans da bi opstali u svojim profesijama. I kvalitetni pisci se moraju nećime poticati, a kamoli ne mladi i neafirmirani. U svojoj sam mladosti primila nekoliko stipendija i to mi je to mnogo značilo.

Stipendija mi je pomogla

ZVONKO TODOROVSKI, književnik, dobitnik stipendije u prošloj godini: – U Hrvatskoj je to zaista nešto novo. Radujem se da se povećao broj stipendija. U mom slučaju rad na pomorskom romanu »Vjetrovi Lampeduzek« temeljio se na tromjesečnom istraživačkom radu na otoku Hvaru, koji sam ostvario pomoću stipendije.

Ivica Prlender, Robin Harris i Vilko Težak na predstavljanju

Sinteza dubrovačke povijesti

ZAGREB – »Povijest Dubrovnika« Robina Harrisa je prva cjelovita sinteza dubrovačke povijesti obuhvaćene kroz bitne događaje od antike do najnovije hrvatske povijesti, a temeljena je na literaturi koja broji više od četiri stotine naslova.

To je rekao Stjepan Čosić u ponedjeljak predstavljajući Harrisovu knjigu u Hrvatskome novinarskom domu. Osim Čosića na predstavljanju su sudjelovali i Vilko Težak, Ivica Prlender te sam autor. »Povijest Dubrovnika« tiskana je u hrvatskome prijevodu

u izdanju Golden marketinga - Tehničke knjige iz Zagreba.

Kako je rečeno na predstavljanju, riječ je opsežnoj, kvalitetnoj, znanstveno utemeljenoj i nadasve nadahnutoj historiografskoj knjizi, objavljenj 2003. godine u Velikoj Britaniji. Istaknuti povjesničar Harris, kojeg mnogi znaju i kao dugogodišnjeg savjetnika Margaret Thatcher i suautora njene biografije, posvetio je radu na knjizi čitavo desetljeće, koji je među ostalim uključivao i učenje hrvatskog jezika. [T. N.]

Koncert u spomen
Milki Trnini

ZAGREB – Od 25. do 29. rujna u Londonu borave članovi Udruge poklonika Milke Trnine iz Zagreba, Kriza i Vezišća kako bi posjetili izložbu u Kraljevskoj operi Covent Garden, prigodom 100. obljetnice posljednje predstave koju je Milka Trnina pjevala u toj opernoj kući.

Koncert posvećen sjećanju na najveću hrvatsku opernu umjetnicu svih vremena Milku Trninu priredit će članovi Zagrebačkoga opernog studija: sopraništrice Dubravka Jurković, Vedrana Šimić i Antonija Mirat te bariton Davor Radić, pod vodstvom prof. Antuna Petrušića i uz

Milka Trnina

glasovirsku pratnju Marija Copora. Koncert će se održati u utorak 26. rujna u 19.30 sati u londonskoj crkvi sv. Ciprijana. [V. P.]

Izložba Munira Vejzovića

RIM – U okviru festivala »Lazio između Europe i Mediterana« u Frascatiju pokraj Rima otvorena je izložba hrvatskoga slikara i kipara Munira Vejzovića.

Izložba je otvorena u izložbenim prostorima bivših konjušnica vile Aldobrandi, a na otvaranju je hrvatski veleposlanik u Italiji Tomislav Vidošević nagla-

sio važnost kulturnih manifestacija kojima se upoznavaju narodi Sredozemlja.

U mnogim gradovima pokrajine Lazio organizirane su izložbe umjetnika sredozemnih zemalja. To je i namjera festivala, odnosno da se na više mjesta prikažu djela mediteranskih umjetnika. [Hina]

U ŽARIŠTU

Malcolm Arnold

PREMIOU MALCOLM ARNOLD

LONDON – Malcolm Arnold, ugledni britanski skladatelj koji je dobio Oscara za glazbu u filmu »Most na rijeci Kwai«, umro je 23. rujna nakon kraće bolesti, priopćila je glasnogovornica bolnice Norfolk. Arnold je Oscara dobio 1958. godine i postao prvi britanski skladatelj oskarovac. Autor je devet simfonija, sedam baleta, dviju opera i jednog mjuzikla. [T. N.]

Guggenheimov muzej u New Yorku

GUGGENHEIMOV MUZEJ U MUZEJU

BONN – U Bonnu se u utorak otvara izložba djela moderne umjetnosti iz glasovite Guggenheimove zbirke te usporedna izložba posvećena arhitekturi Guggenheimovih muzeja. Sada u svijetu postoji pet izgrađenih Guggenheimovih »institucija« – u New Yorku, Veneciji, Berlinu, Las Vegasu i Bilbau, a već postoje planovi za gradnju novih muzeja. [M. K.]

VIKEND O HRANI

ATENA – U povodu Europskih dana baštine prošloga je vikenda u Volosu Arheološki muzej održao radionicu o prehranbenom režimu sportaša u antičkoj Grčkoj, dok je u Mikeni izložen stari kuhinjski pribor. U Ateni je Židovski muzej ponudio tradicionalne recepte židovske zajednice u zemlji, a Muzej numizmatike posvetio se troškovima hrane kroz stoljeća. Pomorski muzej u Pireju predstavio je izložbu posvećenu starim pomorskim putovima za dostavu začina, čaja i kava. [T. N.]